

Swedish Geotechnical Society

Svenska Geotekniska Föreningen

SGF Nyhetsbrev 3:2014
September 2014

SGF Nyhetsbrev 3:2014

Innehåll

- Ordet är fritt
- Aktuellt från SGF: *SGFs kurskatalog 2016, Planeringsdagar, Miljögeoteknikkommittéen, GD 2015, SGF Nord, JB-sondering, fältprotokoll/mallar, Huvudkurs fältgeoteknik, Huvudkurs handläggare, webinarier*
- Nytt från Branschen: *BIG, Revidering utförandestandarder*
- Högskola och universitet: *Kommande licentiater/doktorer, nya projekt, nya forskare*
- Internationellt: *Nordic Board meeting, Nordisk vibrationsdag, ISSMGE TC*
- Publikation: *Håll utkik på hemsidan – rapporter kommer inom kort*
- Kommande aktiviteter: *Kurser och seminarier*

Ordet är fritt

- En geotekniker är en person med hängslan och livrem som orsakar kostnader i projekten.

Den bilden är nog inte helt ovanlig bland icke-geotekniker i våra projekt. Kanske kommer hängslena fram då vi inte fått göra de där undersökningarna som behövs för att verifiera vår geo-modell. Eller orsakas kostnaderna av att vi fokuserar på att lösa problem som skapas då konstruktionen väljs och placeras utan hänsyn till geotekniken?

Hörde en ny variant på temat att geoteknik kostar. Eurokod orsakar ökade kostnader för grundläggningen av hus. Stämmer det? Kanske är jag inte helt objektiv men i min värld så har vi inte ökat säkerheten genom Eurokod, så då borde inte heller kostnaden öka. Det som kan öka kostnaden är möjligen att vi fortfarande blandar lite väl friskt mellan nya och gamla systemen när vi väljer valda och karakteristiska värden, laster, partialkoefficienter och dimensioneringsätt. En blandning som kan ge såväl säkerhetsrisker som onödiga kostnader. Eller har jag fel – är det Eurokod som kostar?

Hur tvättar vi bort stämplén av att vara kostnadsdrivande försiktighetsgeneraler? För jag tror alla har som mål att skapa konstruktioner med rätt säkerhet och rätt kvalitet, utan onödiga kostnader.

Gunilla Franzén
Ordförande SGF

Aktuellt från SGF

SGFs kurskatalog 2016

Nu är arbetet igång med att ta fram SGFs kurskatalog 2016. Förhoppningen är att redan 2015 kunna lansera delar av kurskatalogen, i samverkan med bl.a. Pålkommisionen och Svensk Grundläggning. Grundtanken är att du ska kunna välja kurser för att du ska få den kompetensprofil du vill ha. Förhoppningen är att få till ett bredare kursutbud för alla kategorier och erfarenhetsnivåer. Vid planeringsdagarna i november kommer konceptet att diskuteras och finslipas. [Maila](#) dina åsikter om SGFs kurser.

SGFs planeringsdagar 27-28 november

Allt som görs mer än en gång kan klassas som tradition. SGF kommer därför traditionsenligt genomföra planeringsdagar med högt till tak, livliga diskussioner och späckat program. Medverkar gör SGFs styrelse, kommitté- och lokalavdelningsordförandena samt kursansvariga. Målsättningen är att förutom planera verksamheten för 2015 även landa i diskussionerna runt kurskatalog 2016. Finns det något du vill SGF ska ha med sig i diskussionerna? Projektidéer? Aktiviteter? Frågor SGF borde ta i? Maila dina idéer till info@sgf.net senast 15 november.

SGFs miljögeoteknikkommitté

När vi allt oftare bygger på områden där det redan tidigare har funnits någon typ av verksamhet, så blir det allt viktigare att även

beakta miljöaspekterna. Det handlar inte bara om att undersöka förorenade områden utan om så många fler närliggande frågeställningar.

[SGFs miljögeoteknikkommittén](#) verkar för samverkan mellan olika parter såsom beställare, myndigheter, konsulter, entreprenörer inom miljögeoteknikrelaterade verksamheter. Kommittén arbetar för en god och jämn kvalitet på miljögeotekniska arbeten, initierar FoU samt stöder övriga kommittéers arbete inom miljöområdet. Bland projekten som miljögeoteknikkommittén drivit under de senaste åren märks bl.a. [Fälthandbok – undersökning av förorenade områden](#), [åtgärdsportalen](#) och revidering av arbetsmiljöhandbok marksanering. Miljögeoteknikkommittén driver dessutom SGFs certifieringskurser för provtagare.

SGF Nord vårseminarium med grilltema

Den 4:e juni höll SGF Nord ett vårseminarium med tema ”Effektivisering, Skumglas som lättfyllning och Totalentreprenader”. Efter ett lyckat seminarium vidtog aktivitet i form av grillkurs på Brännlands Vårdshus. Under kursen fick de som deltog lära sig om allt från korvstoppning till passiv grillning.

Passiv grillning vid SGF Nord's vårseminarium

SGF-projekt: JB sondering

Det pågår många projekt i SGF. Ett av projekten behandlar [JB sondering](#) och drivs av SGFs fältgeoteknikkommitté. Bakgrunden är att den dokumenterade kunskapen och erfarenheten av tolkning och utvärdering av jord och berg vid Jb-sondering/MWD är begränsad. Kunskapen som finns avser framförallt vrid/tryckskedet vid Jb-totalsondering i jord. För berg finns mer dokumenterad erfarenhet. Syftet med projektet är att få fram en bättre utvärderingsmetod för jordberg-sondering för säkrare bestämning av; gränsen mellan lösare friktionsjord och fastare morän, gränsen mellan morän och berg, jordens

blockighet samt bergets sprickighet. Huvudfinansiär är Trafikverket och SGF.

GD 2015

Om du fick bestämma, vilka föredrag skulle då presenteras vid GD den 12 mars 2015? Det finns fyra teman: BIM i geotekniken - H₂O – what to do? - Stora projekt - Smartare geoteknik. Missa inte att påverka innehållet, maila dina föredragsförslag till [Maria Åström](#) snarast.

Hemsida – fältprotokoll och mallar

I [kunskapsbanken](#) på SGFs hemsida finns nu *mallar och fältprotokoll* till SGFs fälthandböcker geoteknik respektive undersökning av förorenade områden.

Fältgeoteknik huvudkurs - i härlig miljö

Den 14-16 maj genomförde Fältgeoteknikkommittén Huvudkurs för fältgeotekniker del 1. En kursdel som omfattar 3 dagar utomhus med praktiskt handhavande av maskiner och sonderings-metoder. Del 2 går av stapeln 7-10 oktober, med genomgång av metoder och standarder för respektive metod. Denna kursdel genomförs i huvudsak inomhus.

Härlig dag på SGF kurs i vacker miljö på Häringe slott!

Ny ordförande i SGF nord

Per Olof Sjödin har lämnat över klubban i SGF Nord till Joacim Olsson, Sweco. Vi hälsar Joacim välkommen och passar på att tacka Per Olof och även Lena Mörén som varit ställföreträdande för ett gott samarbete.

SGFs Huvudkurs 2014/2015

Senhösten 2014 och våren 2015 planerar SGF att genomföra ännu en Huvudkurs för handläggare. Är du intresserad? Läs mer på [hemsidan](#) och anmäl dig innan kursen blir fulltecknad.

Webbinarier fortsätter 23 september

Under hösten fortsätter SGF med webinarier. Det första tillfället blir den 23 september då två

stycken examensarbeten presenteras. Läs mer om webinarierna på hemsidan.

Studiebesök på gång

Flera studiebesök är i planeringsskedet runtom i landet. Mer information kommer på hemsidan. Studiebesöket [Slussen](#) den 17 oktober kan du redan nu anmäla dig till.

Erfarenhetsåterföring

I förra nyhetsbrevet delade vi med oss av ett klipp från [östkusten i USA](#), och ställde oss frågan *hur bra är vi på att ta hänsyn till de geotekniska förutsättningarna i planeringen av nya bostadsområden? Skulle samma sak kunna hända i Sverige?* När man ser följande [klipp](#) från en ovanligt regnig augusti, så känns frågan ännu mer aktuell, även om det handlar om vatten.

Nytt från Branschen

Ger BIG svar på forskningsfrågorna?

Inom ramen för Branschsamverkan i Grunden (BIG) bedrivs en mängd forskningsprojekt. Några av de frågor man söker svar på är: Fungerar grundvattensänkning i morän, vilka deformationsegenskaper har krossmaterial, kan KC-pelare användas i passiv zonen, hur modellerar man deformationsegenskaper? Redan under nästa år räknar [BIG](#) med att ha svar på några av frågorna. [Läs mer](#) om projekten.

Utförandestandard – behöver de revideras?

Vid senast Knutpunkt Geo mötet noterades att följande utförandestandarder är på omröstning. Frågan är ska de revideras? Det gäller borrhållningar, pålar, slitmur, spont och jordspikning. Har du erfarenhet av använda dessa standarder? Tycker du de ska revideras? [Tyck till!](#)

Universitet och högskola

Kommande disputationer och licpresentationer

Niclas Bergman försvarar enligt planen sin doktorsavhandling "Probabilistic serviceability limit state design of dry deep mixing" den 13/11 med opponent Lim Länsivaara på Tampere University of Technology. En vecka senare 21/1, ska *Jalaleddin Yaghoobi Rafi* försvara sin doktorsavhandling "Study of pumping pressure and stop criteria in grouting of rock fractures". Mikael Rinne på Aalto University är opponent.

Redan den 18 september presenterar *Riaz Bhanbhro* sin licentiatsuppsats om mekaniska egenskaper hos anrikningssand (tailing sand) i Luleå. I november är det *Stefan Mårtensson* tur

att presentera sin licentiatsuppsats om laviner och hur skredrisk i detta sammanhang kan bedömas och kommuniceras.

Under hösten planeras 4 disputationer i Luleå; *Laith Al-Taie* - deponier för farligt avfall i tørt klimat. Smektitrika lerors hydrauliska konduktivitet vid varierande gradienter. *Mohammed Hatem* - Samverkan betong och smektitrika leror. Tätning av borrhål. Innovativa injekteringsmedel utan organiska tillsatser. *Qi Jia* - Dammspridning runt industrier. Fokus mot grovt damm; silt/sand. Kvantifiering av dammspridning i olika klimatförhållanden. *Susanne Rostmark* - Frysmuddring och avvattning med hjälp av frysning och tining.

Nya forskare och forskarstuderande

Flera nya medarbetare märks på våra universitet och högskolor. *Mats Olsson*, NCC är sedan den 1 september forskningsassistent på heltid på Chalmers. *Yangling Li* ursprungligen från Jiao Tong universitet i Shanghai och nu senast NGI, är sedan i augusti doktorand på Chalmers. Forskningen är kopplat till projektet om "Geothermal foundations on soft clays". Inom ramen för samma projekt har *Anders Bergström*, NCC påbörjat industridoktorandtjänst på deltid på Chalmers finansierat av SBUF.

Vid Luleå har man anställt en ny professor i geoteknik med inriktning på geohydraulik, *Nadhir Al-Ansari* Han kommer att arbeta med frågor kopplade till dammbyggnad, såväl vattenkraftdammar som gruvdammar. Erosion och sedimentation är andra nyckelaktiviteter. *Nadhir* fungerar även som länk mot UNESCO och mellanöstern för Luleås PhD studenter. I Luleå är *Jenny Lindblom* ny lektor. Hon kommer att arbeta med frågor i gränsen mellan vatten och jord, ex. strömning i porösa medier, inre erosion, erosion, termiska effekter, dammbyggnad. Två nya doktorander vid Luleå; *Elin Bergliv* vägar i gruvor och *Roger Knutsson* gruvdammar.

Ny Licentiat

Jens Johansson (LTU) försvarade sin licentiatavhandling om stabilitet i dammslänter innan sommaren. Grattis Jens!

Nya rutiner för labförsök på Chalmers

Chalmers bygger nytt forskningslaboratorium. Under tiden kan du fortfarande få labförsök gjorda, men kontakta Mats Olsson, labansvarig, i god tid. Framöver är man ovillig att ta emot prover som överskrider tillgänglig kapacitet. Detta då senaste forskningen tyder på att för att

få de bästa resultaten, måste proverna vara så färska som möjligt.

Artiklar

Några av alla de artiklar som publicerats är: J. Castro, M. Karstunen & N. Sivasithamparam [Influence of stone column installation on settlement reduction](#). A. Prästings, R. Müller and S. Larsson. [The observational method applied to a high embankment founded on sulphide clay](#). [Engineering Geology](#). J. Spross, S. Larsson. [On the observational method for groundwater control in the Northern Link tunnel project](#). F. Johansson, H. Stille. [A conceptual model for the peak shear strength of unfilled and rough rock joints](#). J. Spross, F. Johansson, S. Larsson. [One the use of pore pressure measurements in reassessments of concrete dams founded on rock](#).

Nya projekt

Bland nya projekt kan följande nämnas "Installation methods for lime-cement stabilization of marginally stable slopes" som [Chalmers](#) driver och resultat beräknas under 2015. I ett annat projekt har Jelke Dijkstra blivit tilldelad "beam time" på Max IV laboratoriet i Lund. För första gången någonsin kommer någon testa genomförbarheten med "Small Angle X-ray Spectroscopy" (SAXS) för att studera de mikrostrukturella egenskaperna på ett intakt naturligt prov av kvicklera. För mer information, kontakta [Jelke Dijkstra](#).

Exjobb

Studenterna på våra högskolor är produktiva. Här är några exempel: [Alex Gebretsadik](#). [Cyclic loading of lime-cement improved clay – a laboratory study](#). [Zhaleh Habibnezhad](#). [Stability Analysis of Embankments Founded on Clay – a comparison between LEM & 2D/3DFEM](#). [Brynjolfur Brynjolfsson](#). [Evaluation of the grouting methods used in the Citybanan project](#). [Anders Landqvist](#). Energipålning - En grön grundläggning. [Ferencz Suta](#). Observerade och beräknade sättningar av en hög uppfyllnad på lera. [Jimmie Andersson](#). Sannolikhetsbaserad dimensionering av geoteknisk bärförmåga för pålar i grupp - En jämförelse mellan gällande normer och en sannolikhetsbaserad metod. [Lina Gemvik och Fredrik Eriksson](#). Electro-Osmotic Treatment of Soil – A Laboratory Investigation of Three Swedish Clays. [Einars Jaunzems](#). Possible causes and triggers for excessive water inflow at Norra-Länken. [Markus Daniels & Katarina Lovén](#). Differences in ground

vibrations generated from installation of bored and vibrated retaining walls - A field study. [Victor Karlowkis](#). Soil Plugging of Open-Ended Piles During Impact Driving in Cohesion-less Soil.

Creep of Geomaterials 24-25 aug 2015

Chalmers kommer att organisera en internationell konferens om "Creep of Geomaterials" den 24-25 augusti 2015, som en del av projektet "[Creep of Geomaterials](#)". För mer information, kontakta [Minna Karstunen](#)

Internationellt

Nordic Board Meeting – Finse 1222

Representanter för styrelserna i de [nordiska geotekniska föreningarna](#) träffas årligen. Norge var värd för [årets möte](#) som hölls i Finse 1222 den 1-3 september.

Finse 1222 visar sin soliga sida

Förutom sedvanliga diskussioner vid det [formella mötet](#) så var temat att svetsa samman det nordiska gänget genom aktivt arbete i mot- och medlut. Drygt 50 km tillryggalades på cykel längs en naturskön Rallarveg mellan Finse 1222 och Flåms. Ett stycke fascinerande ingenjörarbete, där man kan fundera på hur man lyckades bygga järnväg i denna otillgängliga natur, där klimatet större delar av året är allt annat än tillmötesgående.

Vid det formella mötet diskuterades samverkan runt [standarder](#) och utbildning, engagemang i ISSMGE samt förstås [NGM 2016!](#)

Det var mest medlut på turen

Det blev tre mycket intensiva och givande dagar, där diskussioner, god mat och aktivitet gav en

inspiration för framtida samarbete. Även om vi från Sverige, som ska arrangera nästa Nordic Board Meeting, fick lite ångest. Hur matchar man Rallarvegen?

Nordic Ground Vibration day, 20 oktober

Nu är det hög tid att anmäla sig till [Nordic Ground Vibration day](#), som arrangeras i Aalborg den 20 oktober. SGFs markvibrationskommitté arrangerar tillsammans med sina nordiska kollegor denna konferensdag med temat: "Advances and applications of computational methods and measurement techniques within the field of ground vibration". Missa inte möjligheten att ta del av andras kunskap och erfarenheter inom detta område. Sista anmälningdagen är 10 oktober.

ISGSR 2015 – Risk session

Den 13-16 oktober arrangeras en riskkonferens i Rotterdam. Lars Olsson, SGFs riskkommitté kommer att ansvara för en av sessionerna. Artiklar efterfrågas! Läs mer på [hemsidan](#).

ISSMGE TC 212- Deep foundation

[TC 212](#) är en aktiv kommitté inom [ISSMGE](#). Här behandlas t.ex. samverkans- och pågrundläggning. Bland rapporterna märks en om samverkansgrundläggning. Svensk representant är Gary Axelsson, ELU. Vill du veta mer om arbetet eller kanske engagera dig? [Hör av dig](#)

Deep Mixing konferens 2015

SGF är Cooperating organisation för den internationella konferensen [Deep mixing](#), San Fransisco 2-6 juni 2015. Sverige har lång tradition och erfarenhet med djupstabilisering. Det var därför naturligt att tacka ja till förfrågan från DFI om att SGF skulle vara Cooperating organisation. Ett sätt att bidra till att synliggöra Svensk Geoteknik. Varför inte planera ett besök i San Fransisco nästa år?

Publikationer

SGF publikationer

Under hösten kommer flera nya publikationer, Håll utkik på hemsidan.

Kommande kurser, seminarier, workshops – läs mer på www.sgf.net

SGF kurser

- 2014-09-23/26 [Miljötekniska markundersökningar](#)
- 2014-10-8/10 SGFs huvudkurs [fältgeoteknik del 2](#) – preliminärt
- 2014-10-16 Utbildningsdag handläggare laboratoriemetoder
- 2014-11-05 SGF standarder [Plattor](#)
- 2014-11-21 SGF standarder [Europastandarder grunder fält och lab](#)
- 2014-11-26/27 [Riskbedömning av förorenade områden](#)
- 2014-11-11/13 Huvudkurs del I
- 2014-12-09/10 [Certifiering av miljöprovtagare - Grundkurs](#)

Seminarier och Workshops

- 2014-09-23 SGF Webbinarie
- 2014-09-30 SGF Nord Siltseminarium
- 2014-10-16 Rymdgeologi - BGS
- 2014-10-20 [Nordisk Markvibrationsdag](#)

Studiebesök

- 2014-10-17 RISK kommittéen planerar [studiebesök Slussen](#)

Konferens

- 2015-06-02/05 [Deep mixing conference](#), San Fransisco
- 2015-09-13/17 [ECSMGE](#) – Edinburgh
- 2015-10-13/16 [ISGSR](#) - Rotterdam
- 2016-05-25/29 [NGM](#) Island

Om Nyhetsbrevet

SGF:s nyhetsbrev ger dig som geotekniker och miljögeotekniker ett axplock av nyheter som på ett eller annat sätt berör ditt arbete. I varje nyhetsbrev informerar vi om SGF:s kommande kurser/seminarier, nya SGF publikationer, och aktuellt inom föreningen. Detta kompletteras med nyheter från branschen (nationellt och internationellt), högskolor/universitet samt dags aktuella frågor. Understruken text är länkad till hemsidor där du kan läsa mer. Frågor och bidrag till kommande Nyhetsbrev mailas till info@sgf.net. Inskickade bidrag kommer att beaktas, men SGF förbehåller sig rätten att gallra bland materialet samt formulera om text. Märk e-posten Nyhetsbrev